

Thailand Safe Youth Program

วัคซีนจราจร

TSY PROGRAM

E-Newsletter | ฉบับที่ 4/2568

"ปีแห่งการจัดการความปลอดภัย
ทางถนนในเด็กและเยาวชน"

คู่มือการจัดการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยทางถนน
ในกลุ่มเด็กและเยาวชน

คู่มือเล่มนี้จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ในสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริม “ความปลอดภัยทางถนน” ในหมู่เด็กและเยาวชน โดยมุ่งเน้นให้ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการปลูกฝังพฤติกรรมที่ปลอดภัยในการเดินทาง และสร้างความตระหนักรู้ในสถานการณ์เสี่ยงต่าง ๆ บนท้องถนน

กลุ่มเป้าหมาย

- ครูผู้สอน ในระดับอนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา
- นักเรียน อายุระหว่าง 3 – 18 ปี
- ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแลเด็ก
- หน่วยงานหรือผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียน

ประโยชน์ของคู่มือ

- เสริมสร้างแนวทางการสอนเรื่องความปลอดภัยทางถนนได้อย่างเป็นระบบและเหมาะสมกับวัย
- ช่วยลดความเสี่ยงจากอุบัติเหตุในชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน
- ส่งเสริมบทบาทของโรงเรียนและครอบครัวในการเป็น “แหล่งเรียนรู้เรื่องความปลอดภัย”
- นำไปปรับใช้ได้ทั้งในชั้นเรียน กิจกรรมเสริม และการเรียนรู้นอกสถานศึกษา

การคาดการณ์อุบัติเหตุ : ซับซ้อนอย่างปลอดภัย

การคาดการณ์อุบัติเหตุ = “ทักษะสำคัญเพื่อความปลอดภัยบนท้องถนน”

การขับรถอย่างปลอดภัยไม่ได้หมายถึงแค่การควบคุมรถให้ดีเท่านั้น แต่ต้องรวมถึง “การคาดการณ์อุบัติเหตุ” ซึ่งคือ “ทักษะ” ในการสังเกต วิเคราะห์ และตอบสนองต่อสถานการณ์เสี่ยงก่อนที่อุบัติเหตุจะเกิดขึ้นจริง ช่วยให้ผู้ใช้ข้อมีเวลาเตรียมตัว ตัดสินใจ และป้องกันอันตรายได้ทันเวลาที่

- เป็นหัวใจของการขับขี่เชิงป้องกัน (Defensive Driving)
- ช่วยลดจำนวนอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ และผู้เสียชีวิต
- เป็นเนื้อหาหลักในหลักสูตรอบรมสอบใบขับขี่

ในคู่มือเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัย “การคาดการณ์อุบัติเหตุ” (Hazard Perception Training) ผลิตโดย กรมการขนส่งทางบก ได้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับการศึกษาและทำความเข้าใจเรื่องนี้ โดยแบ่งเป็น 7 หมวดความรู้ที่สำคัญ ดังนี้

1. ความหมายและความสำคัญ : การคาดการณ์อุบัติเหตุ คือ การคิดล่วงหน้า มองเห็นความเสี่ยง และเตรียมพร้อมรับมือได้ก่อนเกิดเหตุ

2. การมองและสังเกต : ใช้สายตาให้รอบด้าน ทั้งด้านหน้า กระจกมองข้าง และกระจกหลัง สังเกตพฤติกรรมผิดปกติของผู้ใช้ถนนคนอื่น

3. การวิเคราะห์สถานการณ์ : พิจารณาปัจจัยเสี่ยง เช่น การเปลี่ยนแปลงกะทันหัน ทางแยก ป้ายเตือน หรือสภาพอากาศ

4. การตอบสนองต่อความเสี่ยง : เมื่อตรวจพบความเสี่ยง ต้องรีบตัดสินใจและลงมือ เช่น ชะลอ เปลี่ยนเลน หรือเพิ่มระยะห่าง

5. การเว้นระยะห่าง : เว้นระยะ 2 วินาทีในสภาพปกติ และ 4 วินาทีเมื่อถนนลื่น เพื่อให้มีเวลาตอบสนองเหตุฉุกเฉิน

6. การฝึกฝนและประเมินผล : ใช้ระบบ “Hazard Perception” บนเว็บไซต์ safedrivedlt.com ฝึกผ่านสถานการณ์จำลองจริง

7. การนำไปใช้จริง : ฝึกใช้ทุกวันให้เป็นนิสัย ช่วยลดการตื่นตกใจ เมื่อเจอสถานการณ์เสี่ยงจริง เพิ่มความมั่นใจในการขับขี่

“การคาดการณ์อุบัติเหตุเป็นทักษะที่ทุกคนขับรถควรมี เพราะช่วยลดความเสี่ยง เพิ่มความปลอดภัย และสร้างวัฒนธรรมการขับขี่ที่ใส่ใจผู้อื่นในสังคม หากฝึกฝนจนชำนาญ การขับรถจะไม่ใช่แค่เรื่องของทักษะ แต่คือการป้องกันชีวิตของเราและคนรอบข้าง”

เพื่อส่งเสริมความปลอดภัยของบุตรหลานในการเดินทางประจำวัน
กรมการขนส่งทางบก ได้พัฒนา **"คู่มือผู้จัดการเรียนรู้"**
เพื่อสนับสนุนครูและผู้ปกครองในการสอนเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับ
ความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ
ตามช่วงอายุ ได้แก่ **อนุบาล ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา**

คู่มือผู้จัดการเรียนรู้ – 3 ช่วงวัย

1. คู่มือผู้จัดการเรียนรู้ระดับอนุบาล ช่วงอายุ 3-6 ปี

เป้าหมาย : ปลูกฝังพฤติกรรมพื้นฐาน
ด้านความปลอดภัยผ่านการเรียนรู้แบบ
สนุกสนาน

เนื้อหาหลัก :

- การข้ามถนนอย่างปลอดภัย
- การสวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มขัดนิรภัย
- การรู้จักสัญญาณจราจรพื้นฐาน

สื่อการสอน:

- การ์ตูนแอนิเมชัน 12 ตอน นำโดย
ทูตความปลอดภัยทั้ง 5 ได้แก่
สำนึกดี วินัยดี ห่วงใยดี น้ำใจดี
และมารยาทดี

2. คู่มือผู้จัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษา (อายุ 7-12 ปี)

เป้าหมาย : เสริมสร้างความเข้าใจและ
ทักษะในการใช้รถใช้ถนนอย่าง
ปลอดภัย

เนื้อหาหลัก :

- การใช้อุปกรณ์นิรภัย เช่น คาร์ซีทและหมวกนิรภัย
- การเข้าและออกจากรถอย่างปลอดภัย
- การข้ามถนนและการเดินเท้าอย่างถูกต้อง
- การรู้จักปัจจัยเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ

สื่อการสอน:

- คลิปวิดีโอและภาพยนตร์สั้น
จำลองสถานการณ์จริง เพื่อสร้าง
ประสบการณ์ให้คิดวิเคราะห์และ
นำไปสู่การใช้รถใช้ถนนอย่าง
ปลอดภัย

3. คู่มือผู้จัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษา (อายุ 13-16 ปี)

เป้าหมาย : พัฒนาทักษะการวิเคราะห์
และการตัดสินใจในสถานการณ์จริงบน
ท้องถนน

เนื้อหาหลัก :

- การวิเคราะห์สถานการณ์จราจรและ
การตัดสินใจที่เหมาะสม
- การวางแผนการเดินทางอย่าง
ปลอดภัย
- การรู้จักและปฏิบัติตามกฎจราจร
อย่างถูกต้อง

สื่อการสอน:

- เกม 3D "DLT Rally" ที่จำลองสถานการณ์จราจร
เพื่อฝึกทักษะการวิเคราะห์และการตัดสินใจ

ดาวน์โหลดคู่มือทั้ง 3 เล่มได้ที่ : <https://kidsoer.safedrivedlt.com/>

แผนการสอน/กิจกรรมเสริมตามระดับชั้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เรื่อง "การคาดการณ์อุบัติเหตุในการขับขี้อย่างปลอดภัย" โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ **ประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย/อาชีวศึกษา**

😊 ระดับประถม (ป.4-ป.6)

วัตถุประสงค์ : ปลุกฝังจิตสำนึกเรื่องความปลอดภัยในการใช้ถนน และสอนให้เด็กมองเห็นความเสี่ยงเบื้องต้น

กิจกรรมที่แนะนำ :

1. เกมจับผิดภาพ "สถานการณ์เสี่ยง"

- ใช้ภาพถนนจำลองให้เด็กระบุสิ่งที่อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น คนวิ่งตัดหน้ารถไม่หยุดทางม้าลาย
- ถามคำถามว่า “ถ้าเป็นเรา จะทำอย่างไร?”

2. การแสดงบทบาทสมมติ

- แบ่งกลุ่มให้แสดงบทบาท คนขับ คนข้ามถนน เด็กนักเรียน พร้อมสถานการณ์จำลอง เช่น รถจอดข้างทาง เด็กวิ่งข้ามถนน ฯลฯ
- หลังจบกิจกรรม ครูช่วยสรุปสิ่งที่ควรทำ-ไม่ควรทำ

แผนการสอน/กิจกรรมเสริมตามระดับชั้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เรื่อง "การคาดการณ์อุบัติเหตุในการขับขี้อย่างปลอดภัย" โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ **ประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย/อาชีวศึกษา** (ต่อ)

ระดับมัธยมต้น (ม.1-ม.3)

วัตถุประสงค์ : พัฒนาทักษะการสังเกตและวิเคราะห์ความเสี่ยง จากสถานการณ์จริง

กิจกรรมที่แนะนำ :

1. ดูคลิปวิดีโอจำลองอุบัติเหตุ (Hazard Perception Video)

- หยุดวิดีโอก่อนถึงเหตุการณ์ แล้วให้ผู้เรียนวิเคราะห์ว่า “อะไรจะเกิดขึ้น” และควรทำอย่างไร

2. ระดมความคิด (Think-Pair-Share)

- ให้นักเรียนจับคู่วิเคราะห์เหตุการณ์จำลองบนถนน และอภิปรายแนวทางป้องกัน เช่น ถ้าฝนตกแล้วถนนลื่น ควรทำอย่างไร?

แผนการสอน/กิจกรรมเสริมตามระดับชั้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เรื่อง "การคาดการณ์อุบัติเหตุในการขับขี่อย่างปลอดภัย" โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ **ประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย/อาชีวศึกษา** (ต่อ)

ระดับมัธยมปลาย/อาชีวศึกษา

วัตถุประสงค์ : เสริมทักษะเชิงลึกทั้งการมอง วิเคราะห์ ตัดสินใจ และนำไปใช้จริง

กิจกรรมที่แนะนำ :

1. จำลองสถานการณ์ในห้องเรียนแบบ Interactive

- หยุดวิดีโอก่อนถึงเหตุการณ์ แล้วให้ผู้เรียน วิเคราะห์ว่า “อะไรจะเกิดขึ้น” และควรทำอย่างไร?
- วิเคราะห์จุดเสี่ยงที่อาจพบเจอ พร้อมเขียน แนวทางรับมือ

2. ฝึกใช้ระบบ Hazard Perception บน เว็บไซต์ SafeDriveDLT.com

- ทำแบบฝึกหัดและประเมินตนเองผ่าน คลิปจำลอง
- สรุปผลการฝึกแต่ละคน แล้ววิเคราะห์ว่า จุดใดควรพัฒนาเพิ่มเติม

แผนการสอน/กิจกรรมเสริมตามระดับชั้น เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ
เรื่อง "การคาดการณ์อุบัติเหตุในการขับขี่อย่างปลอดภัย" โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ **ประถม มัธยมต้น และมัธยมปลาย/อาชีวศึกษา (ต่อ)**

แนวทางประเมินผล ★★★★★ (ใช้ได้ทุกระดับ)

สังเกตพฤติกรรมขณะทำกิจกรรม

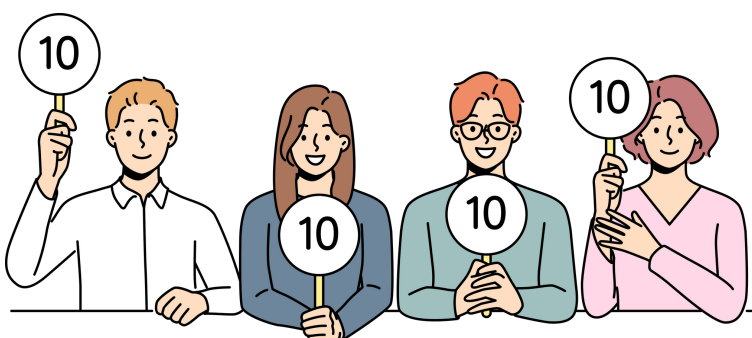
การตอบคำถามวิเคราะห์สถานการณ์

แบบประเมินก่อน-หลังเรียน

บันทึกสะท้อนคิด (Reflection)
สั้น ๆ หลังจบกิจกรรม

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ

